

URZĄD STATYSTYCZNY W KRAKOWIE

31-223 Kraków, ul. Kazimierza Wyki 3
e-mail: sekretariatUSKRK@stat.gov.pl tel. 12 415 60 11 Internet: <http://www.stat.gov.pl/krak>

Informacja sygnalna - Nr 16

Data opracowania - listopad 2011 r.

OCHRONA ZDROWIA W WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM W 2010 R.

Opiekę medyczną mieszkańców województwa sprawowały zakłady stacjonarnej opieki zdrowotnej, placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej oraz prywatne praktyki lekarskie. Opieka zdrowotna o charakterze stacjonarnym świadczona była w szpitalach ogólnych oraz placówkach takich, jak: zakłady opieki długoterminowej (zakłady opiekuńczo-lecznicze, pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja), zakłady leczenia uzdrowskiego, zakłady psychiatryczne.

W 2010 r. według informacji pozyskanych z Ministerstwa Zdrowia **w ochronie zdrowia pracowało** (w głównym miejscu pracy, według stanu w dniu 31 XII): 7,2 tys. lekarzy, 1,3 tys. lekarzy dentystów, 16,6 tys. pielęgniarek (w tym 1,2 tys. z tytułem magistra pielęgniarstwa), 1,9 tys. położnych (w tym 57 z tytułem magistra położnictwa) oraz 2,3 tys. farmaceutów (bez techników farmacji). Poza tym wybrany personel medyczny z wyższym wykształceniem reprezentowało między innymi: 0,8 tys. fizjoterapeutów, 0,5 tys. pracowników zatrudnionych w pracowniach diagnostycznych, 0,4 tys. rehabilitantów, 0,4 tys. psychologów, 0,4 tys. analityków medycznych. Wśród personelu medycznego ze średnim wykształceniem najwięcej było: pielęgniarek (13,0 tys.), położnych (1,5 tys.), techników analityki medycznej (0,8 tys.), techników elektroradiologii (0,8 tys.), techników fizjoterapii (0,7 tys.), ratowników medycznych (0,7 tys.).

Na 10 tys. osób zamieszkujących województwo przypadało: 21,7 pracujących lekarzy (*w kraju 20,8*), 3,8 — dentystów (3,2), 50,1 — pielęgniarek (48,4).

Jako uprawnionych do wykonywania zawodu medycznego (według stanu w dniu 31 XII 2010 r.) zarejestrowano: 11,8 tys. lekarzy, 3,2 tys. lekarzy dentystów, 23,3 tys. pielęgniarek, 2,9 tys. położnych, 2,9 tys. farmaceutów i 1,3 tys. diagnostów.

W końcu 2010 r. w województwie małopolskim funkcjonowało 71 **szpitali ogólnych**, z których do sektora publicznego zaliczało się 49,3%.

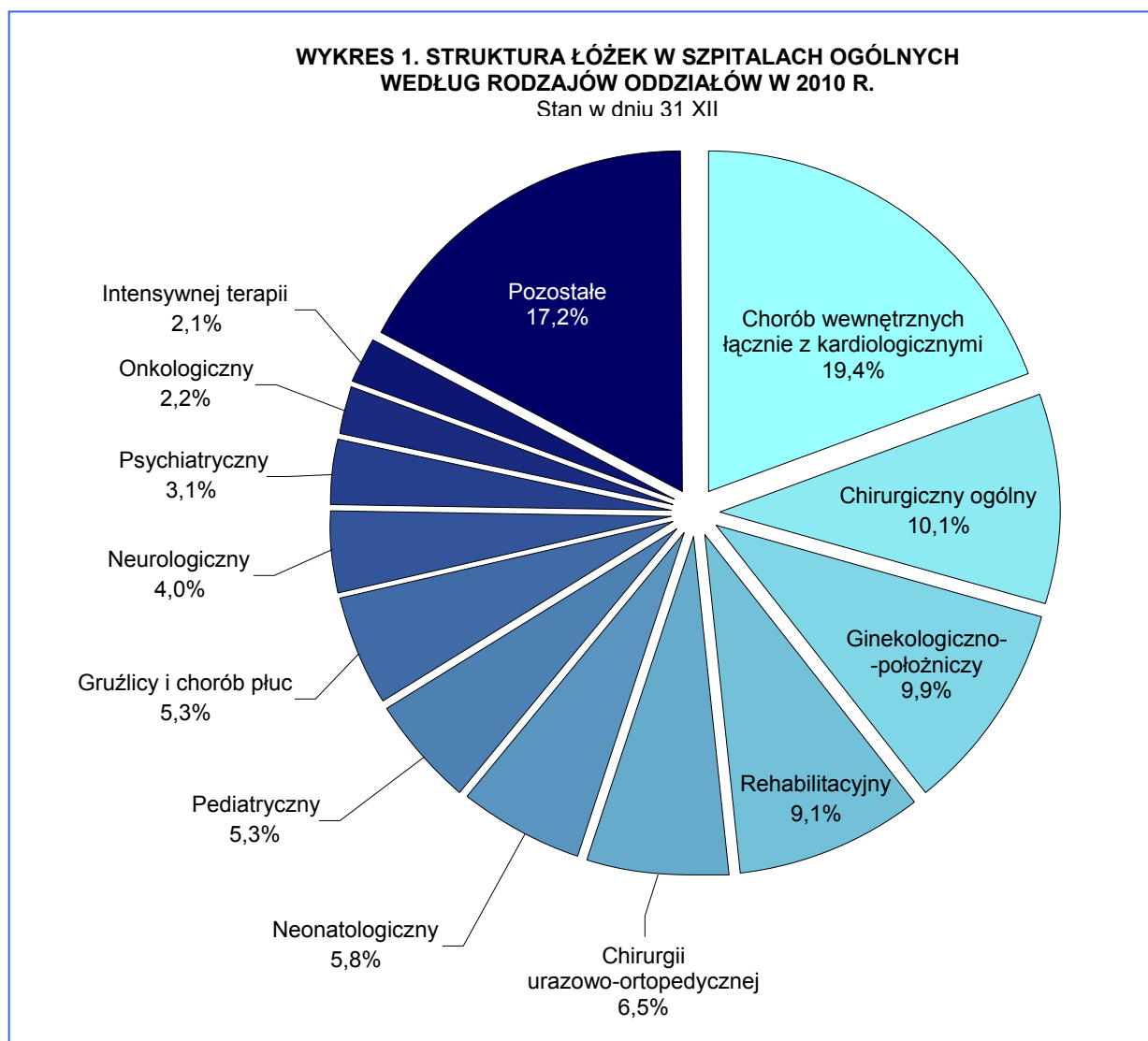
Na 10 tys. mieszkańców województwa przypadały 43 łóżka w szpitalach ogólnych, czyli średnio 232 osoby na 1 łóżko, *podczas gdy w Polsce wskaźnik ten wyniósł 47 (211 osób na 1 łóżko)*. Przeciętnie 1 łóżko w ciągu roku wykorzystywane było przez 263 dni.

Najwięcej łóżek szpitalnych (stan w dniu 31 XII) znajdowało się na oddziałach: chorób wewnętrznych (2764 łóżek, w tym 541 dla pacjentów oddziałów kardiologicznych), chirurgii ogólnej (1440), ginekologiczno-położniczych (1418), rehabilitacyjnych (1294).

TABL. 1. SZPITALI OGÓLNE
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010
Szpitali	68	71
publiczne	38	35
niepubliczne	30	36
Łóżka w szpitalach i filiach szpitali	14387^a	14274^a
publicznych	13378	12162
niepublicznych	1009	2112
Leczeni^b w szpitalach	636267^a	632311^a
w tym dzieci do lat 18	137359	134788

a Łącznie z neonatologią (miejscami/łózkami dla dzieci i inkubatorami) **b** W ciągu roku, łącznie z ruchem międzyoddziałowym.

Wśród wszystkich dostępnych łóżek, 2587 (tj. 18,1%) przeznaczonych było dla dzieci do lat 18, a 2416 (tj. 16,9%) stanowiły łóżka udostępnione klinikom. Dla pacjentów wymagających intensywnej opieki medycznej przygotowane były 523 łóżka, a dla objętych intensywnym nadzorem kardiologicznym — 208.

Oddziały kardiochirurgiczne charakteryzowały się najwyższą średnią liczbą łóżek przypadającą na 1 oddział, wynoszącą 56. Na 1 oddziale gastrologicznym znajdowało się średnio 48 łóżek, tyle samo, co na oddziale geriatrycznym. Jeden oddział chorób wewnętrznych (bez kardiologicznych) dysponował średnio 46 łózkami, psychiatryczny — 44, zarówno gruźlicy i chorób płuc jak i rehabilitacyjny — 42, podczas gdy średnia dla wszystkich oddziałów łącznie wyniosła 29.

W 2010 r. we wszystkich szpitalach w trybie stacjonarnym leczonych było 632,3 tys. osób (łącznie z ruchem międzyoddziałowym). Dzieci do lat 18 stanowiły 21,3% leczonych. Najwięcej pacjentów przebywało na oddziałach wewnętrznych (97,4 tys. chorych, bez pacjentów kardiologii), ginekologiczno-położniczych (87,3 tys. pacjentów) i chirurgii ogólnej (71,9 tys.). Osoby leczone na tych 3 oddziałach stanowiły 40,6% wszystkich pacjentów leczonych w szpitalach ogólnych w ciągu roku.

Średni pobyt chorego w szpitalu ogólnym wyniósł 6 dni. Najdłużej na leczeniu przebywali pacjenci oddziałów psychiatrycznych (28 dni), odwykowych (27 dni), rehabilitacyjnych (25 dni) i dla przewlekle chorych (21 dni). Na 10 tys. mieszkańców województwa ze szpitalnej opieki medycznej skorzystało 1914 osób (w kraju — 2072).

W końcu 2010 r. na oddziałach szpitalnych znajdowało się 269 miejsc, z których korzystali pacjenci leczeni w trybie dziennym. W ciągu roku przyjęto ich 118,9 tys. i byli to głównie pacjenci szpitalnych oddziałów ratunkowych (90,3 tys., tj. 75,9%). Poza tym znaczną część pacjentów jednodniowych przyjęto na oddziałach onkologicznych (14,6 tys., 12,3%), chirurgii ogólnej (5,0 tys., 4,2%) i ginekologiczno-położniczych (3,5 tys., 2,9%).

Szpitalne ogólnie dysponowały także 154 stanowiskami dializacyjnymi (stan w dniu 31 XII). W ciągu roku wykonano 131,0 tys. dializ, a liczba osób dializowanych wyniosła 2,2 tys.

Placówki świadczące opiekę stacjonarną długoterminową

w 2010 r. objęły opieką 5,9 tys. osób. Według stanu w dniu 31 XII 2009 r. w tego typu placówkach przebywało 2102 pacjentów. W 2010 r. przybyło 3839 osób, a ubyło z różnych przyczyn — 3636. Przeciętnie 1 pacjent przebywał w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym 211 dni, w zakładzie opiekuńczo-leczniczym (bez psychiatrycznych) — 154 dni,

w zakładzie opiekuńczo-leczniczym psychiatrycznym — 307 dni, w hospicjum — 28 dni. Na 10 tys. mieszkańców województwa z opieki świadczonej przez stacjonarne zakłady opieki długoterminowej skorzystało 18 osób (*tyle samo co średnio w kraju*).

Na terenie województwa według stanu w dniu 31 XII 2010 r. działały 3 **zakłady całodobowej opieki psychiatrycznej**, do których zaliczały się 2 szpitale psychiatryczne i 1 ośrodek MONAR. Łączna liczba łóżek rzeczywistych we wszystkich obiektach wyniosła 1145. Przeciętnie 1 łóżko wykorzystywane było przez 341 dni. W ciągu roku leczeniem objęto 12,0 tys. osób, o 1,2% mniej niż w roku poprzednim. Średni czas pobytu pacjenta na leczeniu psychiatrycznym wyniósł 32 dni.

Zakłady **lecznictwa uzdrowiskowego** w 2010 r. przyjęły 76,8 tys. kuracjuszy, o 13,8% mniej niż w roku poprzednim. W trybie stacjonarnym leczono 67,2 tys. pacjentów (o 12,0% mniej niż w 2009 r.), a w systemie ambulatoryjnym — 9,6 tys. (o 24,4% mniej).

Większość zakładów lecznictwa stacjonarnego stanowiły sanatoria uzdrowiskowe (85,0%). Z usług świadczonych w tych placówkach

skorzystało 81,6% kuracjuszy stacjonarnych. Średni czas pobytu pacjenta w sanatorium uzdrowiskowym wyniósł 18 dni, a w szpitalu uzdrowiskowym — 21.

TABL. 2. PLACÓWKI OPIEKI STACJONARNEJ DŁUGOTERMINOWEJ

WYSZCZEGÓLNIENIE	Placówki	Miejsca stacjonarne	Pacjenci objęci opieką w ciągu roku
	stan w dniu 31 XII		
Ogółem 2009	33	2065	5303
..... 2010	37	2341	5941
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	31	2158	4802
w tym zakłady opiekuńczo-lecznicze psychiatryczne	3	166	192
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	2	97	160
Hospicja	4	86	979

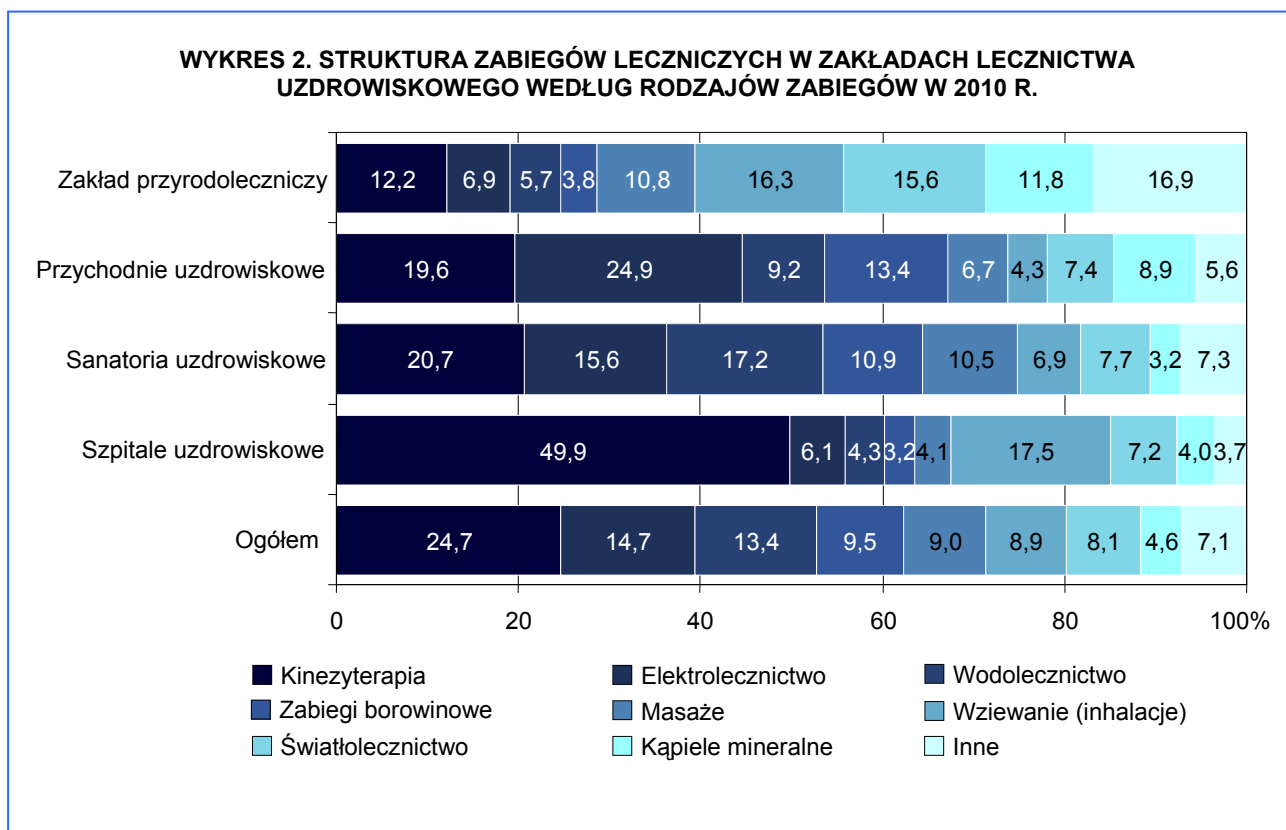
TABL. 3. STACJONARNE ZAKŁADY LECZNICTWA UZDROWISKOWEGO

WYSZCZEGÓLNIENIE	Placówki	Łóżka	Kuracjusze lecznictwa	
			stacjonarnego	ambulatoryjnego
stan w dniu 31 XII				
Ogółem 2009	42	5556	76418	1022
..... 2010	40	5175	67227	1141
Szpitale uzdrowiskowe	6	970	12393	166
w tym dla dzieci	3	577	4901	166
Sanatoria uzdrowiskowe ...	34	4205	54834	975
w tym dla dzieci	2	109	871	—

Poza stacjonarnymi zakładami lecznictwa uzdrowiskowego, działalność w tym zakresie prowadziło 5 przychodni uzdrowiskowych (według stanu w dniu 31 XII), w których w trybie ambulatoryjnym przyjęto 8,4 tys. pacjentów (88,1% wszystkich leczonych w tym systemie w placówkach lecznictwa uzdrowiskowego) i udzielono 12,7 tys. porad.

W końcu 2010 r. istniało 11 zakładów przyrodoleczniczych, przy czym 1 działał jako odrębna jednostka organizacyjna, a 10 funkcjonowało jako komórka szpitala lub sanatorium uzdrowiskowego.

Pacjenci lecznictwa uzdrowiskowego korzystali z różnorodnych zabiegów leczniczych. Łącznie wykonano 3490,5 tys. różnych zabiegów, przy czym 216,1 tys. w samodzielny zakładzie przyrodoleczniczym. Najczęściej wykonywanym zabiegiem była kinezyterapia, którą zastosowano 862,0 tys. razy. Często wykonywano też elektrolecznictwo (513,4 tys. zabiegów) i wodolecznictwo (467,9 tys.). Zabiegi przyrodolecznicze, do których zaliczane są: kąpiele mineralne, kąpiele CO₂, zabiegi borowinowe i inhalacje, zastosowano 843,1 tys. razy i stanowiły 24,2% ogółu wykonanych zabiegów. Z zabiegów zaliczanych do tej grupy skorzystało 72,5 tys. kuracjuszy.

Świadczenia **ambulatoryjnej opieki zdrowotnej** realizowane były przez publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oraz praktyki lekarskie. W przypadku praktyk lekarskich i stomatologicznych realizujące świadczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w ramach środków publicznych.

W końcu 2010 r. w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej REGON zarejestrowanych było 7,8 tys. podmiotów prowadzących praktykę lekarską oraz 2,4 tys. podmiotów prowadzących działalność stomatologiczną.

Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2010 r. udzieliły 24,6 mln porad. Porady ambulatoryjne udzielone w izbach przyjęć szpitali ogólnych, pacjentom niehospitalizowanym, stanowiły 1,8% (443,4 tys.). Porad tych nie uwzględniają informacje przedstawione w dalszej części opisu dotyczącego ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.

W poradniach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej odnotowano 21,3 mln porad lekarskich, w tym 8,9 mln zostało udzielonych w poradniach specjalistycznej opieki zdrowotnej. Najwięcej porad udzielonych przez lekarzy specjalistów było w poradniach: chirurgicznych (1457,4 tys., 16,5%), ginekologiczno-położniczych (1087,4 tys., 12,3%), okulistycznych (876,3 tys., 9,9%), chirurgii urazowo-ortopedycznej (677,6 tys., 7,7%), otolaryngologicznych (672,6 tys., 7,6%), neurologicznych (591,2 tys., 6,7%) i kardiologicznych (557,6 tys., 6,3%).

TABL. 4. PLACÓWKI AMBULATORYJNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010
Ogółem	1630	1657
Zakłady opieki zdrowotnej	1362	1403
publiczne	293	275
niepubliczne	1069	1128
Praktyki lekarskie^a	268	254
w miastach	149	140
na wsi	119	114

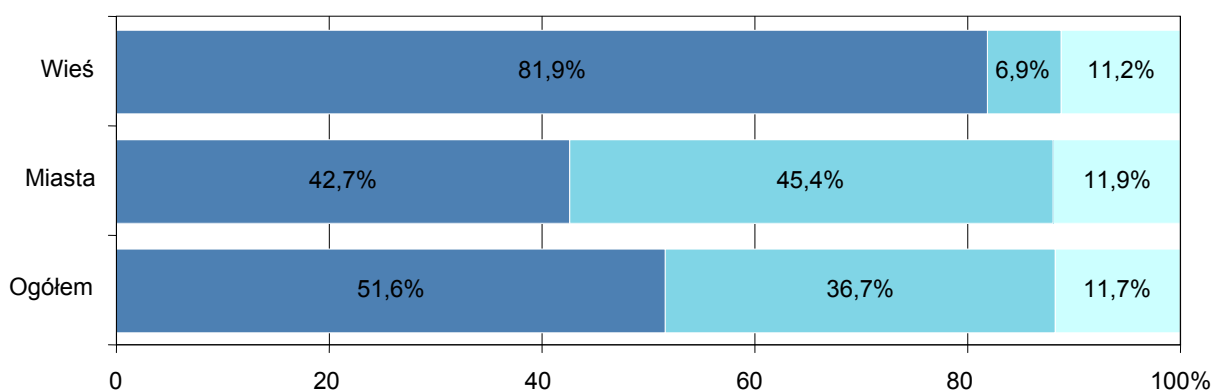
^a Dane obejmują podmioty, które podpisały kontrakty z NFZ lub z zakładami opieki zdrowotnej, bez lekarza orzecznika.

W poradniach podstawowej opieki zdrowotnej udzielono 12,5 mln porad, w tym 294,0 tys. (2,4%) w ramach lekarskich porad domowych. Dzieciom i młodzieży do lat 18 udzielono 26,5% porad, które były świadczone w tego typu poradniach, a osobom starszym w wieku 65 lat i więcej — 27,2%.

Lekarze dentyści udzielili 2,8 mln porad, w tym w poradniach: stomatologicznych — 2146,5 tys., stomatologii zachowawczej — 245,5 tys., chirurgii stomatologicznej — 153,9 tys., ortodontycznych — 148,9 tys. oraz protetyki stomatologicznej — 90,1 tys.

Na 1 mieszkańca województwa przypadało średnio 7 porad udzielonych w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. Lekarze podstawowej opieki zdrowotnej udzielili przeciętnie 4 porady, lekarze specjaliści — 3, dentyści — 1.

WYKRES 3. STRUKTURA PORAD UDZIELONYCH W PLACÓWKACH AMBULATORYJNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ WEDŁUG RODZAJU PORADNI W 2010 R.

W poradniach:

- podstawowej opieki zdrowotnej
- specjalistycznej opieki zdrowotnej — lekarskie
- specjalistycznej opieki zdrowotnej — stomatologiczne

Pomoc medyczną w nagłych przypadkach świadczyło 111 zespołów ratownictwa medycznego — 61 podstawowych i 50 specjalistycznych. Skład osobowy zespołów tworzyło: 269 lekarzy, 223 pielęgniarki, 789 ratowników medycznych i 226 innych osób.

Ratownictwo medyczne dysponowało także 1 zespołem lotniczym wyposażonym w śmigłowiec. Zespół ten składał się z: 7 lekarzy, 2 pielęgniarek, 4 ratowników medycznych i 8 innych osób.

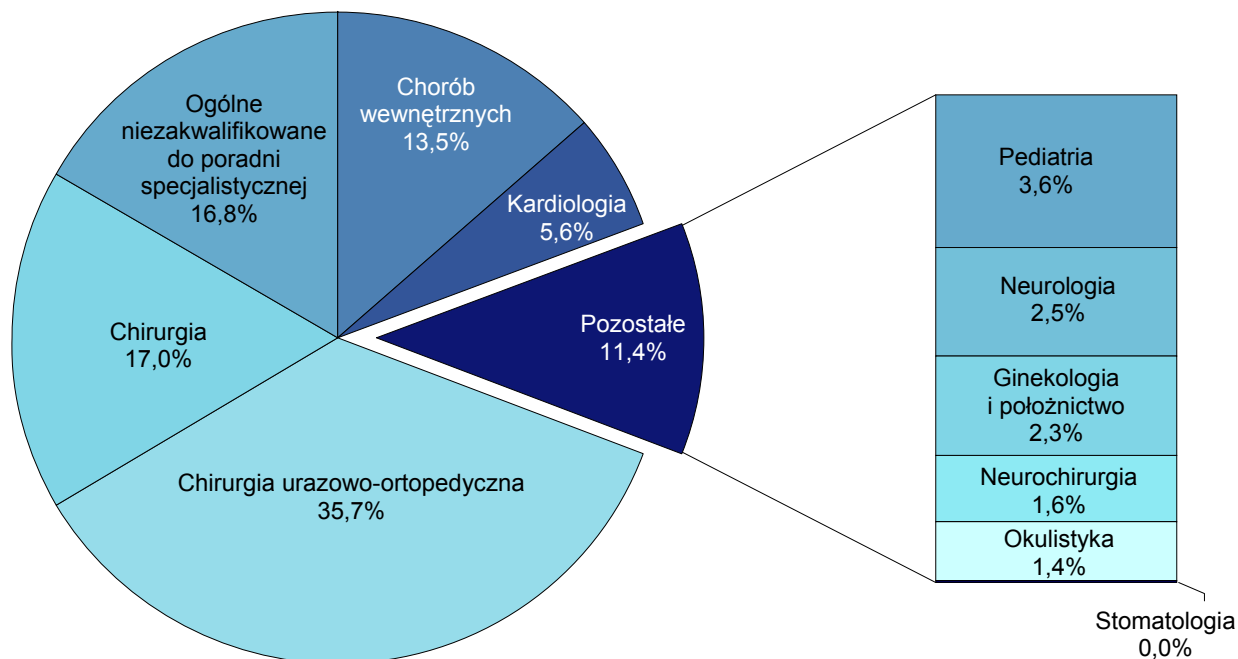
Działalność w zakresie szybkiej pomocy medycznej prowadziły także 23 szpitalne oddziały ratunkowe, gdzie udzielano świadczeń opieki zdrowotnej osobom w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. Pomocy doraźnej udzieliło również 5 izb przyjęć jako jednostki współpracujące z jednostkami systemu ratownictwa medycznego.

W 2010 r. w ramach ratownictwa medycznego odnotowano 207,3 tys. wyjazdów na miejsce zdarzenia, tj. o 3,5 tys. razy więcej niż w 2009 r. Najczęściej były to wyjazdy do zdarzeń, które miały miejsce w domu — 62,4% wyjazdów. Zdarzenia w ruchu uliczno-drogowym spowodowały 9,1% wyjazdów. Wyjazdy do pracy poszkodowanego stanowiły 0,9%. Najrzadziej wyjeżdżano do szkół — 0,5% wyjazdów. Na 1000 mieszkańców województwa świadczenia zdrowotnego na miejscu zdarzenia udzielono 63 osobom.

TABL. 5. MEDYCZNE DZIAŁANIA RATOWNICZE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010
Wyjazdy na miejsce zdarzenia	203876	207344
w tym:		
ruch uliczno-drogowy	15196	18895
praca	2010	1864
szkoła	1149	1065
dom	130906	129350
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego na miejscu zdarzenia	206441	209819
w tym:		
w wieku 0-18 lat	15574	14060
65 lat i więcej	72966	79505

WYKRES 4. STRUKTURA LICZBY OSÓB, KTÓRYM UDZIELONO ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH W TRYBIE AMBULATORYJNYM W IZBIE PRZYJĘĆ LUB SZPITALNYM ODDZIALE RATUNKOWYM (NIEZAKOŃCZONYCH HOSPITALIZACJA) WEDŁUG ZAKRESU ŚWIADCZENIA W 2010 R.

W izbach przyjęć i w szpitalnych oddziałach ratunkowych z pomocy skorzystało 473,8 tys. osób. Wśród pacjentów, którym udzielono świadczenia zdrowotnego, 21,8% stanowiły dzieci i młodzież w wieku 0-18 lat. Udział osób starszych, w wieku 65 lat i więcej, wyniósł 17,6%. Najwięcej poszkodowanych wymagało pomocy w zakresie chirurgii urazowo-ortopedycznej — 168,5 tys. osób.

Szpitalne oddziały ratunkowe prowadziły także „leczenie jednego dnia”, czyli udzielały pacjentom świadczeń gwarantowanych z zamiarem zakończenia ich w okresie nieprzekraczającym 24 godzin. W ramach tej działalności przyjęto 172,8 tys. osób.

Sprzedaż leków i środków medycznych w 2010 r. (stan w dniu 31 XII) prowadziły 994 apteki, w tym 991 ogólnodostępnych i 3 zakładowe. Działalność w tym zakresie prowadziło również 97 punktów aptecznych. W odniesieniu do stanu sprzed roku przybyły 24 apteki i ubyło 16 punktów aptecznych. Dyżury nocne pełniły 203 apteki, spośród których dyżury nocne okresowe pełniło 179, natomiast stałe — 24. Na terenach wiejskich działalność prowadziły 224 apteki oraz 95 punktów aptecznych.

W aptekach i punktach aptecznych w końcu grudnia 2010 r. (bez aptek szpitalnych) pracowały 5252 osoby, w tym 2181 magistrów farmacji oraz 2153 techników farmaceutycznych.

Liczba osób mieszkających w województwie małopolskim przypadających na 1 aptekę ogólnodostępną (w końcu 2010 r.) wyniosła 3340. *W całym kraju — 3381.*

Do systemu opieki zdrowotnej zaliczane są również żłobki udzielające świadczeń zdrowotnych (obejmujących swoim zakresem działania profilaktyczne) i sprawujące opiekę nad dziećmi w wieku do 3 lat. W końcu 2010 r. na terenie województwa działały 33 **żłobki** i 1 oddział żłobkowy. Były to placówki publiczne, jednozmiarowe. Łącznie w dyspozycji placówek żłobkowych znajdowało się 2441 miejsc w pełni przygotowanych na przyjęcie dziecka, o 53 więcej niż w roku poprzednim. Na 1000 dzieci w wieku do lat 3 mieszkających w miastach przypadało 47,6 miejsca.

W 2010 r. we wszystkich placówkach żłobkowych opieką objęto 4443 dzieci, tj. o 146 mniej niż w 2009 r. W końcu 2010 r. w żłobkach (wliczając oddział żłobkowy) przebywało 2593 wychowanków, spośród których 49,1% stanowiły dziewczynki. Najliczniejszą grupę tworzyły 2-latki (1276 dzieci, czyli 49,2%). Na 1000 dzieci do lat 3 w województwie, 23 przebywały w żłobkach. Przeciętny pobyt 1 dziecka w ciągu roku wyniósł 87,1 dnia i był o 7,5 dnia dłuższy niż w roku poprzednim.

Według stanu w dniu 31 XII 2010 r., łącznie we wszystkich placówkach pracowało 617 osób, w tym 69 pielęgniarek. Większość personelu stanowiły kobiety (94,8%).

Na rzecz zakładów świadczących opiekę zdrowotną pracowały **punkty krwiodawstwa**. W 2010 r., według stanu w dniu 31 XII, działalność prowadziło jedno Regionalne Centrum Krwiodawstwa posiadające 17 oddziałów terenowych. Do placówek tych w ciągu roku zgłosiło się 48,2 tys. krwiodawców (o 2,5 tys. więcej niż w poprzednim roku), w tym 48,1 tys. honorowych. Łącznie pobrano 87,4 tys. jednostek krwi pełnej (1 jednostka równa się 450 ml). Wyprodukowano 86,9 tys. jednostek koncentratu krwinek czerwonych (1 jednostka równa się około 280 ml) i 87,1 tys. jednostek osocza (licząc w jednostkach świeżo mrożonego osocza — 1 taka jednostka odpowiada 200 ml). Dla celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych pobrano 89,9 tys. donacji krwi lub jej składnika, w tym 88,1 tys. donacji krwi pełnej i 0,1 tys. donacji osocza.

Przedstawione informacje Narodowego Centrum Krwi dotyczące krwiodawstwa nie uwzględniają danych MON i MSWiA.

Do opracowania notatki wykorzystano dane ze sprawozdawczości Głównego Urzędu Statystycznego i sprawozdawczości resortowej Ministerstwa Zdrowia.